

Basiscursus Schematherapie

Behandeling van persoonlijkheidsproblematiek

toepassing van schematherapie in de Basisgeneralistische GGZ

De effectiviteit van schematherapie bij verschillende persoonlijkheidsstoornissen is al intensief onderzocht, waaruit blijkt dat cliënten dusdanig kunnen profiteren van schematherapie dat er na afloop van de behandeling niet meer wordt voldaan aan de criteria van een persoonlijkheidsstoornis. Ook op het gebied van recidiverende angst- en stemmingsstoornissen blijkt schematherapie goede resultaten te boeken. Dit biedt perspectief voor het behandelen van diverse klachten en problemen waarvan de oorsprong in de leer- en levensgeschiedenis te vinden is en de kern in disfunctionele patronen van gedrag, gedachten en gevoelens. Ook bij minder complexe, maar wel hardnekkige en recidiverende problemen kan dit een rol spelen. Het toepassen van kortdurende schematherapie is dan ook een interessante ontwikkeling. De toepassing is reeds goed uitgewerkt en onderzocht in groepstherapie. Daarnaast is er inmiddels ook ruime ervaring met de toepassing hiervan in individuele therapie.

Door de veranderingen in de zorg komt zwaardere problematiek in de Basisgeneralistische GGZ terecht. Het behandelen van (milde) persoonlijkheidsproblematiek en persoonlijkheidsgerelateerde klachten en problemen is daardoor niet meer voorbehouden aan de Specialistische GGZ, maar roept wel de vraag op wat haalbaar is binnen de beperkte behandelduur van de BGGZ. Het kunnen toepassen van kortdurende schematherapie vereist gedegen kennis en kunde op het gebied van de schematherapie, enerzijds om de haalbaarheid van kortdurende schematherapie goed te kunnen inschatten, anderzijds om schematherapie in verkorte vorm goed te kunnen uitvoeren en te voorkomen dat dit slechts losse technieken zijn die aan een cognitief gedragstherapeutische behandeling worden toegevoegd. In de cursus, gericht op volwassenen, wordt dan ook ruim aandacht besteed aan diagnostiek en indicatiestelling. Daarnaast ligt de focus op de therapeutische relatie, het werken met schema's en modi, limited reparenting en experiëntiële technieken. Ook de invloed van de eigen schema's van de therapeut komt aan de orde.

Het betreft een 25-uurs basiscursus Schematherapie, gericht op volwassenen, waarin het gehele schematherapeutische proces aan bod komt zoals dit is ontwikkeld voor de langdurende behandeling van cliënten met een persoonlijkheidsstoornis. De cursus richt zich inhoudelijk op het verkrijgen en verdiepen van kennis van de schematheorie, evenals kennis en vaardigheden op het gebied van de schematherapeutische technieken. Daarbij wordt expliciet aandacht besteed aan de toepassingen hiervan binnen kortdurende behandeling van persoonlijkheidsproblematiek (10 tot 15 sessies). Aan de hand van casuïstiek wordt veel praktisch geoefend met de verschillende technieken, zowel op het gebied van diagnostiek als behandeling. Er wordt veel in subgroepen gewerkt, waarbij de docent gerichte feedback geeft. Werkvormen zijn onder andere demonstraties, rollenspellen, schriftelijke opdrachten en discussies. De literatuur wordt vooraf gelezen en slechts kort toegelicht in de cursus.

Aan het einde van de cursus is de cursist in staat om een schematherapeutisch traject vorm te geven en uit te voeren bij volwassenen, zowel als langdurend, intensief traject als in de vorm van kortdurende behandeling.

Cursusdata en locatie

Data: donderdagen van 10.00 tot 17.00 uur
16 april, 7 mei, 4 juni en 2 juli 2026
Locatie: Utrecht
Aantal deelnemers: maximaal 14

Kosten

Inschrijving cursus: € 1150,-
Inclusief lunch en online toegang tot opleidingsmateriaal tot 3 maanden na afronding van de opleiding
Literatuur (zelf aan te schaffen): ca. € 175,-

Accreditatie

Accreditatie is toegekend door de Vereniging voor Schematherapie (25-uurs basiscursus), het NIP-ELP (37,5 uur nascholing) en de VGCT (25-uurs vervolgcursus).

De studiebelasting bedraagt 25 uur cursusdeelname en ca. 25 uur thuisstudie (literatuur en opdrachten).

Doelgroep

De cursisten die kunnen deelnemen aan een Schematherapie cursus hebben de basiscursus Cognitieve Gedragstherapie met goed gevolg afgerond en voldoen aan één van de volgende voorwaarden:

- BIG-registratie als GZ-psycholoog, Psychotherapeut, Klinisch Psycholoog of Psychiater (of in opleiding tot een van deze registraties);
- lid van een erkende psychotherapievereniging (of in opleiding daartoe). Als erkend worden gezien: de Nederlandse Vereniging voor Psychotherapie (NVP) en alle door de NVP erkende specialistische psychotherapieverenigingen, namelijk de VGCT, NVPA, NVPP, NPG, VCgP, NVRG, NVGP, VKJP;
- orthopedagoog-generalist of kinder- en jeugdpsycholoog NIP/SKJ3 (of in opleiding daartoe);
- gewoon lidmaatschap van een Vlaamse psychotherapievereniging waarvan het gewoon lidmaatschap automatisch recht geeft op het gewoon lidmaatschap van een specialistische psychotherapievereniging (of in opleiding daartoe);
- Registratie als vaktherapeut in het Register Vaktherapeutische Beroepen

Per cursusgroep mag een beperkt aantal overige HBO-ers en basispsychologen (niet i.o.) deelnemen, indien zij samenwerken met BIG-geregistreerde Schematherapeut van de Vereniging voor Schematherapie, supervisie en intervisie georganiseerd zijn en zij daarnaast een vergelijkbaar niveau hebben wat betreft klinische vaardigheden in het werken met persoonlijkheidsstoornissen en ernstige As I stoornissen. De hoofddocent beoordeelt vóór de cursus of de HBO-er of basispsycholoog voldoet aan deze voorwaarden. Het is niet mogelijk om vrijstellingen te krijgen voor deze cursus.

Docent

Mevr. drs. F.K. (Fieke) Bosma, GZ-psycholoog, Supervisor VGCT en Supervisor vereniging voor Schematherapie
BIG-registratienummer 99063486425
VGCT lidmaatschapsnummer 5689
VSt lidmaatschapsnummer 140164

fiekebosma@gmail.com

Aanwezigheidsplicht

De cursist mag maximaal 10% van de lesuren (2,5 uur) hebben gemist om voor een certificaat in aanmerking te komen, mits aan de voorbereiding voor de betreffende bijeenkomst is voldaan. Bij gemiste lesuren tot maximaal 20% (5 uur) kan de cursist met een vervangende opdracht voldoen aan de aanwezigheidsplicht. Deze vervangende opdracht wordt door de docent verstrekt en bestaat uit een schriftelijke reflectie op de literatuur en het oefenen met een techniek die op de betreffende dag aan de orde zijn geweest. Cursisten hebben geen recht op het inhalen van gemiste bijeenkomsten bij een andere cursus. Afwezigheid dient gemeld te worden via fiekebosma@gmail.com of tijdens een voorgaande bijeenkomst aan de docent.

Toetsing

Theoretische vaardigheden worden getoetst door middel van inbreng bij discussies en deelname aan werkvormen en het maken van een casus- en reflectieverslag. In dit verslag wordt aan de hand van een eigen casus het opstellen van een casusconceptualisatie, functie- en betekenisanalyses en behandelplan getoetst. Tevens dient de cursist in een reflectieverslag te reflecteren op de eigen schema's en modi en diens ontwikkeling tijdens de cursus. Praktische vaardigheden worden gedurende de cursus door de docent geëvalueerd aan de hand van observaties van rollenspellen en inbreng bij discussies. Van de cursist wordt een actieve en coöperatieve deelname verwacht.

Evaluatie

De cursus wordt iedere lesdag mondeling geëvalueerd. Indien passend worden de volgende bijeenkomst wijzigingen aangebracht, ofwel opmerkingen worden genoteerd ten behoeve van een volgende uitvoering. Aan het einde van de cursus vindt een (anonieme) schriftelijke evaluatie plaats, waarbij aandacht wordt besteed aan de inhoud, opzet en organisatie van de cursus, het functioneren van de docent en de eigen inzet. De resultaten hiervan worden verzameld en waar passend verwerkt in een volgende draaiboek.

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen aan bod:

- Theoretisch model van schematherapie en wetenschappelijke evidentie
- Diagnostiek en indicatiestelling, inclusief toepassing van kortdurende schematherapie
- Observatie en inzet van meetinstrumenten
- Maken van een casusconceptualisatie, functieanalyses en betekenisanalyses
- Psycho-educatie over schematherapie en persoonlijkheidsproblematiek
- Toepassen en evalueren van schematherapeutische interventies: experiëntiële, cognitieve en gedragsmatige technieken
- Probleemselectie en opstellen van een behandelplan in schema/modi termen
- Opzet en fasering van de schematherapeutische behandeling, inclusief opzet van kortdurende schematherapie
- Therapeutische houding en hanteren van de therapeutische relatie
- Afsluiten van de behandeling en terugvalpreventie

Literatuur

(Onder voorbehoud, in het draaiboek ontvang je de definitieve literatuurlijst)

- Young, J.E., Klosko J.S., & Weishaar, M.E. (2019). Schemagerichte therapie. Handboek voor therapeuten. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Van Vreeswijk, M. & Broersen, J. (2017) Handleiding kortdurende schematherapie. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
Evt. kun je ook de werkboeken aanschaffen, dit is niet verplicht
- Genderen, H. van, Jacob, G. & Seebauer, L. (2023). Patronen doorbreken. Negatieve gevoelens en gewoonten herkennen en veranderen. Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds
- Young, J.E., & Klosko, J.S. (1999). Leven in je leven. Leer de valkuilen in je leven kennen. Lisse: Swets en Zeitlinger

INSCHRIJVEN?

Ga naar www.lingeland.nl